

L'AMO DES TA

APROPEM L'ESCOLTA

CONCERT N°12

13.04.2024

“La Modesta, més que un cicle de concerts de cambra”

El cicle de concerts La Modesta es presenta com una oportunitat cultural per apropar el repertori de cambra a la ciutat de Mataró, sense oblidar que un dels objectius del projecte és el de trencar la quarta paret entre intèrprets i audiència.

Continuant amb la idea de sortir de l'espai tancat de la sala de concerts, s'han creat una sèrie de recursos previs que pretenen connectar les experiències prèvies al concert (tallers, jam session, moments d'estudi d'instrument) amb el mateix.

Els objectius pedagògics del cicle **La Modesta** són:

- Crear un diàleg artístic per a totes les edats i nivells.
- Compartir materials artístics amb el gruix de la població de la ciutat.
- Obrir l'espai de la sala de concerts i compartir la música a tot arreu.
- Fer ús de l'art com a revolució personal i col·lectiva.

L'Aula de Música Masafrets és l'entitat encarregada de generar aquest dossier pedagògic.

DOTZENA JORNADA - 13.04.2024

El dotzè concert del cicle tindrà lloc el dia 13 d'abril a la Sala de l'Ateneu de la Fundació Iluro de Mataró, i les intèrprets seran **Ernest Martínez Solà** i **Ariadna Rodríguez Masafrets**, violins, **Nina Sunyer Vidal**, viola, i **Irma Bau Rubinat**, violoncel,

• ERNEST MARTÍNEZ SOLÀ •

Va començar els seus estudis de violí amb Tomàs González i els va continuar amb Eva Graubin a l'Escola Superior de Música de Catalunya. Més tard es trasllada a la Musikhochschule de Freiburg (Alemanya) on realitza els estudis de Màster amb Simone Zraggen i Ulf Hoelscher. A continuació, realitza un curs de perfeccionament amb Lorenza Borrani a l'Scuola di Musica di Fiesole (Itàlia).

En l'àmbit de la música de cambra ha format part del Quartet Ausart, participant al JMI Chamber music Campus de Weikersheim amb professors com el Quartet Casals Heime Müller, Eberhardt Feltz i Ferenc Rados. Ha rebut màster classes del Quartet Orpheus, Quartet Manderling, Kennedy Moretti, Wolfram Christ, Roglit Ishay, etc. Actualment és membre del Leos Quartet.

Dins del món orquestral ha format part de la Philharmonisches Orchester Freiburg, Freiburger Kammersolisten, l'Orquestra de Cambra del Penedès, Gio Symphonia, Franz Schubert Filharmonia i Spira Mirabilis. És cofundador de Camerata Penedès.

Ha rebut masterclasses Latica-Honda Rosenberg, Silvia Marcovicci, Mimi Zweit, Mariana Todorova, Daniela Jung, Gabrielle Lester i Sebastian Hamann, entre altres.

• ARIADNA RODRÍGUEZ MASAFRETS •

L'Ariadna és violinista, nascuda a Mataró, i ha participat en formacions de música de cambra com el Quartet Lïla, Quartet Moana o Ensemble Fuster. També ha estrenat l'integral de cambra de la compositora contemporània Claudia Baulies amb l'Akva Ensemble, participat en el projecte Blau Salvatge de nova creació i jazz, entre altres projectes que també han estat enregistrats. Ha tocat en formacions professionals com l'Ensamble 216, la Camerata Penedès, la Schubert Filharmonia, la Simfònica del Vallès o la Camerata Eduard Toldrà.

La seva formació orquestral comença amb les joves orquestres nacionals de Catalunya i Espanya, com també al Schleswig-Holstein Musik Festival a Alemanya. Va iniciar els estudis amb la Montse Ciurans, al mètode Suzuki, posteriorment va estudiar a l'IEA Oriol Martorell amb Heriberto Fonseca, acabant el darrer any de grau professional al Conservatori Municipal de Música de Barcelona amb menció d'honor tant en violí com música de cambra, continuant els estudis a l'Escola Superior de Música de Catalunya, també amb excel·lents qualificacions amb la professora Eva Graubin. Posteriorment, va continuar amb Vera Martínez-Mehner el perfeccionament de l'instrument.

Actualment, és sòcia d'una de les cooperatives culturals i espais educatius musicals de la ciutat de Mataró, impulsant projectes com el Certamen Núria Masafrets i el Cicle de Concerts *La Modesta* (a partir dels estudis en el postgrau d'Economia Social i Solidària), mentre continua els estudis de Màster en interpretació del violí i música de cambra al Conservatori Superior del Liceu amb Sara Bitlloch.

• **NINA SUNYER VIDAL** •

Nascuda a Girona, estudia a Barcelona amb Ashan Pillai i a Köln amb Matthias Buccholz, a la vegada que es forma en música de cambra amb professors com el Quartet Casals, Harald Schoneweg, Aldo Mata o Kai Gleusteen.

Com a estudiant és becada per les Fundacions BBVA, Anna Riera, Fundació Güell i la Generalitat de Catalunya i és solista de viola de la Joven Orquesta Nacional de España, seleccionada per l'Schleswig-Holstein Festival i treballa temporalment a la Sinfonieorchester Aachen.

Interessada des de sempre per la música contemporània, ha gravat la integral de la música de cambra de Clàudia Baulies i ha estrenat obres de compositores com Raquel García Tomás, Helena Cànovas, o Daniel Cueto. En el camp de la música de cambra és membre fundadora del Trio EnVers i el Leos Quartet, amb qui recentment ha estrenat l'espectacle Entr'Acte, amb l'actriu Laura Aubert, a l'Atlàntida de Vic.

Des del 2022 és membre de l'Acadèmia de Le Concert de Nations de Jordi Savall, amb qui ha gravat nombrosos CD's i ha tocat en les principals sales de concerts europees com l'Elbphilharmonie d'Hamburg o la Philharmonie de París. Paral·lelament, col·labora amb l'Orquestra del Gran Teatre del Liceu, l'OBC, la GiOrquestra, l'Orquestra Nacional d'Andorra, la Camerata Penedès, etc.

• IRMA BAU RUBINAT •

L'Irma Inicia els seus estudis de violoncel a l'edat de 7 anys a Manlleu, i el 2006 es desplaça a Madrid per continuar els seus estudis, combinant-los amb els estudis a Sant Cugat i Vic. Posteriorment, comença el Grau Superior a l'ESMUC i finalitza el 2012 amb les màximes qualificacions. Aquest mateix any accedeix a la Musikhochschule de Lübeck, Alemanya, per a fer un Màster d'Interpretació.

Ha assistit a nombrosos cursos de formació tant a Espanya com a l'estranger, i forma part d'orquestrades joves com la JONC, la JONDE, la NJO a Holanda i Schleswig Holstein Musik Festival a Alemanya, entre d'altres; i d'orquestrades professionals com l'Orquestra de Les Arts de València, OBC, Orquestra de Cadaqués, El Gran Teatre del Liceu i Philharmonisches Orchester der Hansestadt Lübeck.

Ha guanyat nombrosos guardons locals i nacionals, i ha enregistrat diversos projectes discogràfics de cambra. Actualment, forma part de Bambú Ensemble, de l'orquestra Camerata Penedès (de la qual n'és membre fundadora), de Les Mademoicelli, quartet de violoncels format per Laia Puig, Anna Costa i Amaia Ruano, i del DeLIS duo.

REPERTORI

El repertori del concert del 13 d'abril de 2024 comptarà amb les següents obres:

- *Quartet n°4, Grażyna Bacewicz* (I i II moviment)
- *Algo sobre un cuerpo*, Helena Cánovas Parés
- *Quartet n2, en La m, op 19*, Félix Mendelssohn (I, III i IV moviment).

Podeu escoltar el repertori a través d'aquests enllaços: Spotify <https://tuit.cat/9gNO7> i Youtube <https://tuit.cat/bh8kd>

A continuació es presenta cada obra amb el context històric de la compositora o compositor i l'explicació de l'obra.

1- Quartet n4, Grażyna Bacewicz.

COMPOSITORA

(1909; Lodz, - 1969; Varsòvia), és una de les figures més importants del segle XX a Polònia, un país que sempre ha reconegut la seva importància. Va ser una de les principals compositoras de la seva generació, assolint les màximes fites de la música occidental del moment, però també va ser una violinista i professora excel·lent.

Va ser gràcies a ella que es va establir un nexa entre diferents generacions de compositors i compositoras a poloneses. El seu catàleg d'obres compta amb més d'un centenar d'obres, d'entre les qual hi ha molta música per a cambra (duets, trios, quartets, quintets), obres per a violí i piano, 4 simfonies i 13 concerts per a instruments solistes, piano sol, música vocal, ballets.

El seu pare era en Vincas, un home format com a violinista, professor i compositor, el primer mestre de la Grażyna, i la seva mare Natalia, provenia d'una família bastant benestant, i havia estat pianista. La Grażyna i els seus germans

van aprendre a tocar el violí, el piano i el violoncel, i posteriorment, la seva germana petita, formada com a periodista, seria qui li fes de secretària.

Va continuar amb deu anys la seva formació musical al conservatori a Lodz, i a tretze anys ja escrivia la seva pròpia música. El 1928 van traslladar-se a Varsòvia, on va continuar la seva formació al Conservatori amb classes de composició i violí, però també va iniciar-se en la carrera de filosofia. Va graduar-se el 1932 amb doble diploma de violí i piano. Allà va conèixer al compositor Karol Szymanowski, gran referent per a ella i altres joves de l'època. Amb una beca, va estudiar a l'Escola Normale de Musique de París, rebent classes de composició de Nadia Boulanger i de violí amb André Touret i, posteriorment, Carl Flesch. Va guanyar diversos concursos per a joves compositors.

La seva carrera de violinista activa com a solista va ser fins a la dècada dels 50. En el primer concurs internacional de violí Henry Wieniawski va guanyar-ne la menció especial; des d'aleshores va ser convidada a tocar diversos països com a solista, fent de *concertino* en diverses orquestres. També tocava en format de cambra, amb el seu germà pianista, i el 1945 va incorporar-se al Conservatori Nacional de Lodz com a professora de teoria de la música. Durant la dècada de 1950 va dedicar-se gairebé exclusivament a la composició i la docència.

Als anys 1955 ja es va dedicar només a la composició. Va rebre molts premis estrangers i nacionals, com el primer premi internacional Chopin pel seu concert de piano, o el premi nacional de Polònia, pel seu concert per a orquestra de corda. El 1960 la Tribuna de compositors de la UNESCO li va lliurar el màxim premi per l'obra de cordes, trompetes i percussió, la medalla d'or al concurs Queen Elisabeth, com també premis a la unió de compositors polonesos pels seus èxits en el camp de la composició.

El 1963 va morir el seu marit, fet que va accentuar el creixement de la seva producció musical. També va iniciar-se en l'escriptura de novel·les i contes, i des del 1966 fins la seva mort, va dirigir la classe de composició a l'Escola Superior de Música de Varsòvia. També va ser jurat a diversos concursos de violí i composició arreu d'Europa, i la vicepresidenta en dos períodes diferents de la Unió de compositors polonesos.

OBRA

Dels set quartets per a corda, el *Quartet n°4* és el més interpretat de la compositora. Va ser escrit el 1951, presentat al concurs de composició de Liège, i guanyador del primer premi.

El primer moviment, amb una idea de forma sonata, conté dos temes de procedència folklòrica. La introducció, *Andante*, iniciarà ja temes que s'aniran desenvolupant al llarg del moviment, de manera juxtaposada, creant espais de dramatisme, marcarà el caràcter de tot el moviment. Eines com la graduació de volum (iniciant-se amb un *ppp* fins a arribar a un punt climàtic de *ff* amb acords), aniran apareixent i expandint-se al llarg del moviment. Les melodies de quatre compassos, amb un característic color modal, recorda a la *kujawiak*. El segon tema, *Moderato*, introduït primer pel violoncel i després, al desenvolupament, per la viola, vol recordar una melodia popular espanyola. Tots els elements aniran contrastant-se i barrejant al llarg del moviment.

El segon moviment, *Andante*, és un paisatge de delicats colors, amb una melodia que recorda la cançó de bressol, que anirà apareixent en diferents moments. Aquesta melodia serà acompanyada per diferents capes melòdiques, en format de polifonia, i també diferents textures (amb l'ús de *pizzicato*, harmònics i altres tècniques). El lirisme de la melodia també tindrà espai per a moments d'un dramatisme romàntic, un element present en moltes obres de la compositora.

El tercer moviment no s'interpretarà en aquest concert.

2- Algo sobre un cuerpo, Helena Cánovas Parés

COMPOSITORA

Nascuda l'octubre de 1994 a Tona, Barcelona, Helena és una compositora freelance. Va cursar el Grau de Composició al Conservatori Superior de Música d'Aragó (Saragossa) fins al 2017. En l'últim any dels seus estudis va rebre una beca per a una residència artística a l'"Etopia Centro de Arte y Tecnología" de Saragossa.

Actualment viu a Colònia, on ja ha cursat els seus dos màsters en "Composició - Música instrumental" amb el professor Markus Hechtle i "Composició - Música electrònica" amb el professor Michael Beil a la Universitat de Música i Dansa. Les seves composicions han estat creades en col·laboració amb conjunts com Musikfabrik, FRAMES Percussion, Meitar Ensemble, Trio Vis-a-vis i handwerk. Ha rebut encàrrecs de l'Acht Brücken Festival, Theatre Bielefeld, Theatre Münster i Forum Neue Musik, entre d'altres.

Va rebre la beca "Beca Artística Ciutat de Vic" (2019), el Premi D-bü juntament amb els seus companys de la "Oops Kollektiv" (2020) i la beca "Neustadt Kultur" (2022), entre d'altres. Va guanyar la segona edició del "Premi Europeu Jove Artista Carmen Mateu" (2021) de la Fundació Castell de Peralada. Actualment és becada de l'Akademie Musiktheater Heute (2022-2024).

El seu interès per l'educació musical i la divulgació l'ha portat a altres llocs interessants. Helena és directora artística del festival "AvantGarten Liedberg" des de 2019 i treballa a la Deutsche Oper am Rhein a la secció "Young Opera" des de finals de 2022. Abans de 2022, Helena va passar per diverses estacions docents: de la docència del conservatori a Espanya a tallers de composició en col·laboració amb la Beethoven Orchestra Bonn.

L'Helena s'inspira en pel·lícules de Jacques Tati o Aki Kaurismäki, textos de Remedios Zafra, Dubravka Ugresic, Goran Petrovic o els quadres de Leonora Carrington, Ethel Adnan o Xenia Hausner. La seva paleta sonora es mou entre el documental i el oníric, i sovint visita espais que poden ser deserts, freds, humorístics, kitsch o frescos.

OBRA

Segons les paraules de la compositora: "Vaig escriure *algo sobre un cuerpo* l'any 2017; va ser la primera obra que vaig escriure vivint a Alemanya. Sovint les peces velles, les que vaig escriure fa més de cinc anys, ja no m'agraden. Però *algo sobre un cuerpo* és una excepció. En aquesta peça vaig seguir treballant una idea que fa temps que em persegueix (o fa temps que persegueixo): la relació entre el cos d'un intèrpret, l'instrument i el so, i la recerca de connexions diferents entre aquests aspectes. *Algo sobre un cuerpo* demana als músics que toquin d'una manera molt diferent: no segueixen cap compàs i sovint han d'intentar no

escoltar-se entre ells; no mana el so que han de produir amb els instruments sinó el moviment dels seus braços: el que sona és un resultat del que passa al cos.

3- Quartet n°2 en La m, op. 13, Félix Mendelssohn.

COMPOSITOR

Felix Mendelssohn (Hamburg 1809 - Leipzig 1837) va ser un compositor, pianista i director d'orquestra.

El seu corpus d'obres està format per simfonies, concerts, oratoris, obres de piano i obres per a cambra. En una trobada que la família Mendelssohn va tenir amb l'escriptor i filòsof J. W. Goethe, aquest va quedar tan impressionat per les interpretacions tant de Fanny com de Fèlix, que va continuar anant-los a escoltar i a visitar tant com podia.

La música de Fèlix té moltes reminiscències en la de Johann Sebastian Bach, personatge que tant ell com la seva germana van popularitzar enormement durant la seva vida. Compta amb 72 obres publicades i 49 pòstumes. Va morir sis mesos més tard que la seva germana, després d'una profunda depressió.

OBRA

L'any 1827, Beethoven va morir. Al cap de poc van aparèixer impresos els seus darrers cinc quartets. Material que Fèlix va estudiar molt. Al juny va escriure la lletra i música de la cançó titulada "Frage" (pregunta) publicada com un op9 n1. Diu: *És cert que sempre m'esperes alà en el frondós camí, vora del "pallé" de les vinyes, i li preguntes a la llum de la lluna i les estrelles per mi? És cert? El que jo sento només pot ser entès per algú que ho sent amb mi, i que romandrà sempre fidel a mi.* Poc després d'escriure la cançó, va compondre el segon quartet de cordes. Aquesta cançó és la base de tot el quartet, i s'escolta sencera en el primer i darrer moviment. Llavors ell ja havia escrit obres, que tot i la seva edat i joventut, són considerades obres de maduresa (Octet o l'Obertura del Somni per una nit d'estiu), però aquest quartet és l'inici per un registre romàntic molt més ampli.

Pot ser també pel que va aprendre dels quartets tardans de Beethoven, ja que s'escolten ecos d'aquests quartets en la música de Mendelssohn.

El tema principal de l'allegro, que segueix la cançó en el primer moviment com a suau i reflexiu pròleg en La M, s'introdueix amb un toc dramàtic, iniciat per la viola. Va alternant-se amb fragments semblants a cadències per part del violí primer sobretot. Anhel, conflicte, contrapunts que recorden a Bach, etc.

El segon moviment no serà interpretat en aquest concert.

El tercer moviment és una estructura ternària. Comença amb un elegant i sobri nocturn, que ben ràpid es transforma en unes corredisses de fades del bosc, jocs brillants i estels que fan que l'scherzo sigui pura màgia. El nocturn torna per concloure el moviment, però al final, les fades i els raigs de lluna tenen la darrera paraula.

El quart moviment comença amb una escena dramàtica d'òpera, estil recitatiu, de caràcter tempestuós amb els trèmolos de coixí amb un violí que canta. El cos del moviment recorda l'estat anímic del primer moviment, el seu tema principal, junt amb una fuga del segon moviment (que en aquest concert no interpretarem). El quartet acaba amb la segona meitat de la cançó de "Frage".

- + info: <https://tuit.cat/Kdtiv> Helena Canovas
- + <https://bacewicz.polmic.pl/> Web
- + <https://www.youtube.com/watch?v=Y4H-GapUP78> Interpretació G. B.

Ens veiem el dissabte tretze d'abril a dos quarts de set, a l'Ateneu.

Fins aviat!